
Z Sekcji Socjologicznej Instytutu Śląskiego w Opolu

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 15/2, 154-155

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cone lub poddane krytyce z takimi to a takimi motywacjami, tamto natomiast zostało zaadaptowane przez panujące w ośrodkach akademickich szkoły i jest do dziś uważane za trwały dorobek socjologii" (s. 262).

Przy okazji warto sprostować błędną informację zawartą w zdaniu, od którego zaczyna się recenzja Z. Baumana. Zdanie to brzmi: „Jest to pierwsza książka polska, zawierająca słowo socjologia w tytule, a nie w podtytule i w jego rzeczownikowym, a nie przymiotnikowym wariancie” (261). Jeżeli pominiemy dawniejsze czasy — *System socjologii* Ludwika Gumplowicza ukazał się w 1887 r. — i ograniczymy się do lat powojennych, to zdanie to jest również nieprawdziwe. Tej wartości książki z tytułem *Socjologia* rzeczywiście po wojnie nie było. Wyraz socjologia miała jednak w tytule J. S. Bystronia *Socjologia* (wyd. 3, 1947) bardzo pożyteczna jako „Wstęp informacyjny i bibliograficzny”, jak ją autor określił w podtytule. Wyraz socjologia miała również w tytule próba podręcznika socjologii ks. Franciszka Mirka pt. *Zarys socjologii* (1948, ss. 740).

„STUDIA SOCJOLOGICZNE”

Pierwszy numer kwartalnika „Studia Socjologiczne”, wydawanego przez Instytut Filozofii i Socjologii PAN, zawiera następujące artykuły: S. Ossowski, Stanowiska i szkoły; J. Hochfeld, Marksowska teoria klas: próba systematyzacji (I); J. J. Wiatr, Materializm historyczny a warunki społeczeństwa socjalistycznego; A. Malewski, Rozdźwięk między uznawanymi przekonaniem i jego konsekwencje (Analiza teorii dysonansu poznawczego L. Festingera); S. Nowak, Prawa ogólne i generalizacje historyczne w naukach społecznych; H. Malewska, Rytualna religijność, rygorizm moralny i surowość w wychowaniu; A. Pawełczyńska, O grupach młodocianych przestępców; Z. Gostkowski, Fluktuacje poczytności dzienników w latach 1956—1957 na Opolszczyźnie jako wskaźnik zainteresowania i preferencji wśród publiczności prasowej; M. Ossowska, Zmierzch ethosu purytańskiego w Stanach Zjednoczonych; J. Kubin, Niektóre czynniki warunkujące skuteczność masowego oddziaływania, M. Hirszowicz, Socjologiczna teoria państwa: trudności i szanse. Ponadto zeszyt zawiera w dziale „Materiały” sprawozdania z przeprowadzonych badań oraz dział recenzji i kroniki życia naukowego.

W STULECIE URODZIN EMILA DURKHEIMA (1858—1917)

Stulecie urodzin Emila Durkheima, obchodzone w 1960 r. przez Sorbonę, znalazło również wyraz na łamach periodyków socjologicznych („Revue française de sociologie” Janvier-Mars 1960, i inne). Teorie Durkheima i jego miejsce w rozwoju socjologii francuskiej i światowej przypomniał Jerzy Szacki w artykule *Emil Durkheim* („Argumenty”, 18 czerwca 1961). Nie jest to tylko artykuł okolicznościowy, ale jeden z przejawów odczytywania na nowo dzieł swoich protoplastów przez socjologię współczesną. Nie tylko w Polsce. Umęczona powodzeniem i matematyzacją socjologia amerykańska odczytuje na nowo rówieśników Durkheima — G. Simmela (1858—1918), Maxa Webera (1864—1920) i innych.

Z SEKCJI SOCJOLOGICZNEJ INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU

W dniach 19—20 czerwca 1961 r. odbyła się w Opolu naukowa sesja Sekcji Socjologicznej Instytutu Śląskiego w Opolu. Wygłoszone zostały następujące referaty: prof. dr J. Chałasiński (Łódź) — Problem miasta w cywilizacji współczesnej; dr K. Żygulski (Łódź) — Socjologiczne studium miasta Opola; doc. dr Z. Gostkow-

ski (Łódź) — Społeczno-kulturalne funkcje „Trybuny Opolskiej” jako gazety regionalnej w świetle przeprowadzonych badań; mgr J. Woskowski (Łódź) — Nauczyciele opolscy o swoim zawodzie; dr W. Świrski (Wrocław) — Przeobrażenia społeczne w wybranych wsiach Opolszczyzny; mgr A. Olszewska-Ladykowa (Warszawa) — Społeczne aspekty telewizji na wsi opolskiej.

Poza wymienionymi osobami w dyskusji wzięli udział: dr Z. Dulczewski (Poznań), W. Faduli (Opole), doc. dr S. Golachowski (Wrocław), prof. dr S. Nowakowski (Warszawa), mgr W. Piotrowski (Łódź), mgr S. Popiołek (Opole), prof. dr S. Rospond (Wrocław), prof. dr P. Rybicki (Kraków), doc. dr J. Turowski (Lublin).

O SOCJOLOGII POLSKIEJ ZA GRANICĄ

„International Labour Revue” vol. LXXXII, No 5, November 1960, w artykule pt. *Current Preoccupations of Social Research in Poland* informuje o socjologii polskiej. Artykuł liczy 20 stron i daje przegląd informacyjno-bibliograficzny w zakresie socjologii w Polsce po 1956 r. Informacje doprowadzone do końca 1959 r. oparte są głównie na „Przeglądzie Socjologicznym” i pierwszych rocznikach „Kultury i Społeczeństwa”.

Artykuł C. Andrieux, *Note sur les développements récent de la recherche en Pologne*, drukowany w „Revue française de sociologie” 1960 nr 1, s. 100—104), daje informację o pracach badawczych polskich ośrodków socjologicznych w różnych działach socjologii.

„International Social Science Journal”, wydawany przez UNESCO, w nr 1, 1961 roku daje notatkę informacyjną o ośrodku socjologicznym na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz o Wyższej Szkole Nauk Społecznych (The Social Science College) przy KC PZPR w Warszawie.